



Επικαιροποίηση Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027

Κείμενο Δημόσιας Διαβούλευσης

Συνοπτική ανάλυση των αρχών και των στόχων σχεδιασμού μιας βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Οι σύγχρονες πόλεις ως κόμβοι ανταλλαγής ιδεών, εμπορίου, πολιτισμού, επιστήμης και κοινωνικής ανάπτυξης αποτελούν σύνθετα συστήματα που συγκεντρώνουν υπηρεσίες και οικονομικές δραστηριότητες. Τόσο ο συνολικός αριθμός τους αλλά και η σχετική σημασία των πόλεων αυξάνεται, όπως αποδεικνύεται από την παγκόσμια τάση για αστικοποίηση και χωρική συγκέντρωση των ανθρώπων σε πόλεις και αστικά κέντρα που αναπτύσσονται και λειτουργούν ολοένα και περισσότερο αυτόνομα θέτοντας νέα κοινωνικοοικονομικά πρότυπα. Παράλληλα λόγω αυτής της σύνθεσης λειτουργιών, οι πόλεις καλούνται σήμερα να αντιμετωπίσουν πληθώρα προκλήσεων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, την ενεργειακή μετάβαση, την ανθεκτικότητα, τις σύγχρονες τεχνολογίες, τον κοινωνικό ιστό, την επιχειρηματικότητα και φυσικά την ποιότητα ζωής οι οποίες συνδυαστικά με απειλές και κινδύνους που απορρέουν από παγκόσμιες διαταραχές όπως η πανδημία COVID-19, η ενεργειακή κρίση και οι νέες γεωπολιτικές συνθήκες συντελούν σε εκτεταμένες πιέσεις και σημαντικές επιπτώσεις στις κοινωνίες τους. Από την άλλη πλευρά, η εγγύτητα των ανθρώπων, των επιχειρήσεων και των υπηρεσιών παρέχει ευκαιρίες για την ανοικοδόμηση πόλεων που χρησιμοποιούν πιο αποδοτικά τους πόρους και εξισορροπούν τα οφέλη με τα κόστη συγκεντρώσεων.

Αναδύονται έτσι νέες τάσεις στη διαδικασία του σχεδιασμού και περνάμε από το δίπολο «περιβάλλον-ανάπτυξη» στο «διακυβέρνηση-ανάπτυξη», που συνδέεται περισσότερο με τη συνεργατικότητα, τη συμμετοχικότητα και την έξυπνη και καινοτόμο ανάπτυξη.

Η ΕΕ αναγνωρίζοντας πως οι πόλεις διαδραματίζουν κομβικό ρόλο σε πολλά σύγχρονα ζητήματα, και παράλληλα μπορούν να αποτελέσουν πηγή λύσεων, έχει αναλάβει πρωτοβουλίες με σκοπό την μετάβαση των πόλεων προς την αειφόρο ανάπτυξη και την ενσωμάτωση της διάστασης ολοκληρωμένης προσέγγισης στον σχεδιασμό. Για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027 ένας από τους πέντε κύριους στόχους της πολιτικής της ΕΕ είναι ο **Στόχος Πολιτικής 5 «Μία Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, και της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών».**

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α « Δ Υ Τ Ι Κ Η Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας εξειδικεύοντας τον συγκεκριμένο Στόχο Πολιτικής έχει εντάξει στις προτεραιότητες του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027 την έννοια της Ολοκληρωμένης Χωρικής Αστικής Ανάπτυξης, με την πρόβλεψη υλοποίησης **Επιχειρησιακών Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ)** για τα πέντε αστικά κέντρα της Περιφέρειας, συνολικού προϋπολογισμού **49,4 εκ. €**.

Η κατανομή τού ποσού των 49,4 εκ. € του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027 θα καλυφθεί από τις κάτωθι Ενδεικτικές Δράσεις (Ε.Δ.):

- 1.03.01b Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ, 5 εκ. €, με ενδεικτικές ομάδες πράξεων:
- Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
 - Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
 - Δράσεις ολοκληρωμένης ενίσχυσης των μικρών επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες περιοχές
 - Ενίσχυση επιχειρήσεων για δημιουργία Συνεργατικών Σχηματισμών (Clusters) με έμφαση στους στρατηγικούς τομείς έξυπνης εξειδίκευσης.
- 4B.01.01b Δράσεις προώθησης ανέργων στην απασχόληση (Νέες Θέσεις Εργασίας) σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ, 0,7 εκ. €
- 4B.01.02b Δράσεις κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ, 1 εκ. €
- 4B.01.03b Δράσεις ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες) σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ, 1,5 εκ. €, με ενδεικτικές ομάδες πράξεων:
- Προγράμματα προώθησης ανέργων στην απασχόληση (ΝΘΕ) σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
 - Στοχευμένα προγράμματα προώθησης ανέργων στην απασχόληση (ΝΘΕ) σε εδαφικές ενότητες
 - Προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε τομείς της στρατηγικής RIS3 και σε θέματα καινοτομίας και βιομηχανίας 4.0
 - Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε εδαφικές ενότητες
 - Προγράμματα ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (ΝΕΕ).
 - Στοχευμένα προγράμματα ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (ΝΕΕ) σε εδαφικές ενότητες
- 4B.04.01b Δράσεις ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (ΝΕΕ) σε περιοχές παρέμβασης ΒΑΑ, 0,6 εκ. €, μέσω των οποίων επιδιώκεται η:
- Προσαρμογή των εργαζομένων στο νέο παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον
 - Εργασιακή ευεξία, που χαρακτηρίζει την ποιότητα της εργασιακής ζωής
 - Στήριξη δράσεων για την ενεργό και υγιή γήρανση των εργαζομένων στον εργασιακό χώρο (αξιοποίηση των μεγαλύτερων εργαζομένων στον εργασιακό χώρο, κατάρτιση για βελτίωση δεκτικότητας νέων τεχνολογιών κ.ά.)

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α « Δ Υ Τ Ι Κ Η Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





και από τον Ειδικό Στόχο 5.01 με Ε.Δ.

- 5.01.01 Ενίσχυση ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, 3 εκ. €
- 5.01.02 Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών, 5 εκ. €
- 5.01.03 Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων, 2 εκ. €
- 5.01.04 Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των οχημάτων των μέσων μαζικής μεταφοράς, 8,6 εκ. €
- 5.01.05 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας, 7 εκ. €
- 5.01.06 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής περιουσίας, 2 εκ. €
- 5.01.07 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης, 4 εκ. €
- 5.01.08 Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ, 9 εκ. €.

Επιπρόσθετα δεσμεύσεις της ΠΠ επιβάλουν τουλάχιστον το 30% των πόρων της Προτεραιότητας 5 να συμβάλλει στις δράσεις για το κλίμα.

Η χρηματοδότηση των Δράσεων των ΟΧΕ-ΒΑΑ εκτός από το Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027, μπορεί να ενισχυθεί και από άλλα Προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Π-ΔΑΜ), το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), τα Τομεακά Προγράμματα 2021-2027, καθώς επίσης και από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα (Horizon 2020, Life+, Interreg, εθνικά προγράμματα, κλπ.), κρατικές ενισχύσεις, καθώς και με μόχλευση άλλων πόρων (π.χ. ιδιωτικών).

Επικαιροποίηση Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς

Ο Δήμος Καστοριάς, με την εμπειρία του προηγούμενου ΣΒΑΑ της ΠΠ 2014-2020, θέτει τους νέους στόχους για την τρέχουσα χρονική περίοδο μέσα από ένα μοντέλο συμμετοχικού σχεδιασμού ως μια διαδικασία του «συν-αποφασίζεις» μεταξύ των εμπλεκόμενων – ενδιαφερόμενων φορέων. Για την διάρθρωση του σχεδιασμού μιας Στρατηγικής που να ανταποκρίνεται στην εποχή μας, αλλά και για την υλοποίηση ενός Επιχειρησιακού Σχεδίου που να καλύπτει τις σύγχρονες Αστικές Ανάγκες, προέβη στη σύσταση **Χωρικού Φορέα** για την επικαιροποίηση του «Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΒΑΑ) της πόλης της Καστοριάς» για την προγραμματική περίοδο 2021- 2027, αποτελούμενο από τους κάτωθι θεσμικούς και κοινωνικούς φορείς:

1. ΤΕΕ / ΤΔΜ Ν.Ε. Καστοριάς
2. Επιμελητήριο Καστοριάς
3. Εφορεία Αρχαιοτήτων Καστοριάς
4. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας-Παράρτημα Καστοριάς
5. Αστικό ΚΤΕΛ Ν. Καστοριάς ΑΕ
6. Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Καστοριάς
7. Σύνδεσμο Ξενοδόχων ΠΕ Καστοριάς
8. Εμπορικό Σύλλογο Καστοριάς
9. Ένωση Επαγγελματιών Φοροτεχνών Οικονομολόγων Ν. Καστοριάς
10. Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς
11. Σύλλογο Φίλων Περιβάλλοντος Καστοριάς
12. εκπρόσωπο Πολιτιστικών Φορέων.

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α « Δ Υ Τ Ι Κ Η Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

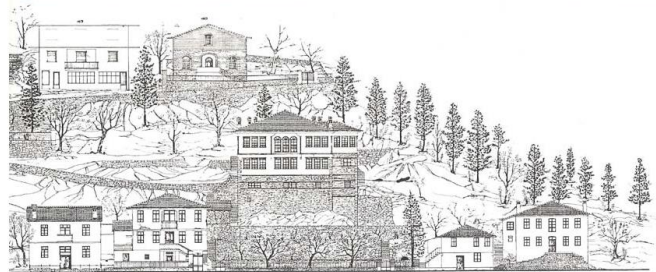




Η περιοχή παρέμβασης της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, οριοθετείται από την ενιαία λειτουργική ενότητα του ιστορικού – εμπορικού κέντρου μαζί με την είσοδο της πόλης και περιλαμβάνει τις Πολεοδομικές Ενότητες της Παλιάς Πόλης, της Αγοράς καθώς και τμήμα της Πολεοδομικής Ενότητας Νταηλάκη από τη συμβολή της Λεωφόρου Κύκνων με την οδό Γράμμου έως τα όρια της Αγοράς, όπως αποτυπώνεται στον ακόλουθο χάρτη.



ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ Α – Β & (τμήμα) Δ



Η περιοχή παρέμβασης μπορεί να διατηρηθεί ή να διευρυνθεί με ρεαλιστικούς όρους προκειμένου να μην αλλοιωθεί ο χαρακτήρας της ΒΑΑ. Θα πρέπει όμως να αποτελεί ενιαία λειτουργική ενότητα βάσει κοινών χαρακτηριστικών όπως:

- αστική, κοινωνική, εμπορική και επιχειρηματική υποβάθμιση,
- γήρανση τοπικού πληθυσμού,
- έντονα φαινόμενα κυκλοφοριακής συμφόρησης, και δυσκολίες πρόσβασης κλπ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ « ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





Από την ανάλυση των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων της τρέχουσας περιόδου και την προγενέστερη εμπειρία, προέκυψε ότι οι Αναπτυξιακές Ανάγκες (ΑΑ) και οι Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ) παραμένουν οι ίδιες με αυτές της προηγούμενης ΠΠ,

«Αναπτυξιακές Ανάγκες» (ΑΑ)

ΑΑ-1: Ενίσχυση Ανταγωνιστικότητας της Περιοχής - Ανάδειξη, Αξιοποίηση και Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος
ΑΑ-2: Ενίσχυση Ανταγωνιστικότητας της Περιοχής –Ανάδειξη, Αξιοποίηση Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΑΑ-3: Ενίσχυση - Ανάπτυξη Επιχειρηματικότητας - Προώθηση Συνεργασιών - Καινοτομία
ΑΑ-4: Προώθηση του Τουρισμού
ΑΑ-5: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
ΑΑ-6: Διεύρυνση της Χρήσης των Εφαρμογών ΤΠΕ για Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
ΑΑ-7: Προώθηση Κοινωνικής Ένταξης - Καταπολέμηση Φτώχειας
ΑΑ-8: Βελτίωση Υποδομών - Υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής
ΑΑ-9: Λειτουργική Αναβάθμιση Οδικού Δικτύου, Βελτίωση Κυκλοφοριακών Συνθηκών
ΑΑ-10: Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση
ΑΑ-11: Μείωση κατανάλωσης ενέργειας δημοτικών κτιρίων, υποδομών, εξοπλισμού
ΑΑ-12: Ευαισθητοποίηση Πολιτών σε θέματα κλιματικής αλλαγής

«Στρατηγικοί Στόχοι» (ΣΣ)

ΣΣ-1: Ανάδειξη – Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος - Εξορθολογισμός του αστικού ενεργειακού ισοζυγίου και μείωση του οικολογικού αποτυπώματος των αστικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων
ΣΣ-2: Προώθηση της «σύνθετης» Ανταγωνιστικότητας της Πόλης, Βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και των Δεξιοτήτων του τοπικού Ανθρώπινου Δυναμικού
ΣΣ-3: Ανάδειξη της Καστοριάς ως Αναγνωρίσιμου Τουριστικού Προορισμού.
ΣΣ-4: Ενίσχυση της Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής και της Ποιότητας των Δημοτικών Λειτουργιών προς όφελος των Δημοτών, των Επιχειρήσεων και των Επισκεπτών
ΣΣ-5: Βελτίωση της Αστικής Λειτουργικότητας, των Κυκλοφοριακών Συνθηκών, της Οδικής Ασφάλειας και της Πολεοδομικής Οργάνωσης της Πόλης

Οι παραπάνω Αναπτυξιακές Ανάγκες και Στρατηγικοί Στόχοι αποτελούν την υπό διαβούλευση Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ « Δ Υ Τ Ι Κ Η Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





Οι ΑΑ και ΣΣ της ΣΒΑΑ, διαμορφώνουν τους **Αξονες Προτεραιότητας (ΑΠ)**, **Ειδικούς Στόχους (ΕΣ)** και **Ομάδες Δράσεων (ΟΔ)** του **υπό διαβούλευση** συνημμένου **Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς**, στο οποίο περιέχονται τόσο τα ήδη ενταγμένα σε άλλες χρηματοδοτήσεις έργα - πράξεις, όσο και νέα που προτάθηκαν από τα μέλη του Χωρικού Φορέα.

Στο υπό διαβούλευση ΕΣΒΑΑ, στις ΟΔ που ακολουθούν δεν προτείνονται πράξεις λόγω μη ύπαρξης ήδη ενταγμένων και μη χρηματοδότησης την τρέχουσα ΠΠ ή μη υποβολής προτάσεων από τα μέλη του Χωρικού Φορέα και συγκεκριμένα:

- Ομάδα Δράσεων 2.1.2 Δράσεις υποστήριξης Δικτύων – Συλλογικών Φορέων Επιχειρήσεων (μη υποβολή πρότασης)
- Ομάδα Δράσεων 3.2.1 Δράσεις Χωροταξικής και Πολεοδομικής Οργάνωσης (μη χρηματοδότηση την τρέχουσα ΠΠ)

ωστόσο παραμένουν στο ΕΣΒΑΑ για προτεινόμενες προτάσεις που θα χρηματοδοτηθούν από προσκλήσεις της ΒΑΑ πόλης Καστοριάς ή από άλλες χρηματοδοτήσεις και θα αποτυπωθούν στο τελικό ΕΣΒΑΑ ή σε τροποποιήσεις του.

Στο εν λόγω σχέδιο η εκτιμώμενη τελική δημόσια δαπάνη του συνόλου των δράσεων χρηματοδότησης από προσκλήσεις ΒΑΑ, ανά Προτεραιότητα έχει ως εξής:

α/α	Προτεραιότητα	Δημόσια Δαπάνη για το σύνολο των ΒΑΑ	Εκτιμώμενη Τελική Δημόσιας Δαπάνης ΕΣΒΑΑ Καστοριάς
1	Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)	5.000.000	1.190.000
4B	Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΚΤ+)	3.800.000	850.000
5	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)	40.600.000	9.950.000
Σύνολο		49.600.000	11.990.000

Επειτα από τα παραπάνω ο Χωρικός Φορέας επικαιροποίησης του «Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς» για την προγραμματική περίοδο 2021- 2027 παροτρύνει κάθε πολίτη, σύλλογο, ομάδα δράσης / πρωτοβουλίας, να συμμετάσχει με ιδέες και προτάσεις που θα βοηθήσουν τον Δήμο και τους φορείς της πόλης να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που θα αναβαθμίσει τη λειτουργικότητα της αστικής περιοχής, τις υποδομές, τις υπηρεσίες και συνολικά την ποιότητα ζωής.

Οι προτάσεις μπορούν να κατατεθούν στο ερωτηματολόγιο διαβούλευσης στο σύνδεσμο [ερωτηματολογίου ΒΑΑ πόλης Καστοριάς 2021-2027](#), μέχρι την Δευτέρα 27/11/2023.

Ο Πρόεδρος του Χωρικού Φορέα επικαιροποίησης του
«Επιχειρησιακού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
(ΕΣΒΑΑ) πόλης Καστοριάς»

Ιωάννης Κορεντσίδης
Δήμαρχος Καστοριάς

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ « Δ Υ Τ Ι Κ Η Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α »



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

